

Иван Касабов

ПРОЕКТ ЗА СЕМАНТИЧЕН РЕЧНИК-МИНИМУМ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Характерно за настоящия етап от развитието на лингвистиката като наука е, че докато във всяка от езиковедските дисциплини се появяват, разпространяват и налагат различни нови теории, то лексикографията се оказва най-консервативна и най-близо до традицията. Не могат да се отрекат големите постижения на съвременната лексикография, но те са плод повече на усъвършенствуване и прецизиране на речниковата работа, отколкото на принципно нови и оригинални концепции и лексикографски решения. Силен тласък на развитието на съвременната лексикография даде засиленият напоследък интерес към лексикологията като системна наука и особено към семантиката, която след дългото господство на формално-структурния метод, все повече заема мястото си в центъра на лингвистичната наука.

Настоящата работа се гради изцяло върху принципите на семантиката и нейната цел е да предложи приемлива методология за възможното достатъчно пълно и комплексно представяне на езика в неговата цялост, като езиково-речево единство, чрез икономичните средства на лексикографията. Подходът е продиктуван от желанието да бъде представен езикът като динамична система, като езиково-речеви универсум във възможно най-пълното му разнообразие и във всичките му основни функции едновременно. Очевидно е, че това е една изключително трудна задача, поставена към какъвто и да е речник. По тези причини са необходими не само някои радикални принципни решения, основани на някои аксиоматични предпоставки, които евентуално ще бъдат доказани чрез речника, но и по-подробно представена теоретична концепция, която да свърже речника като цяло с езиковата действителност и

да обоснове неговата достатъчност като представител на тази действителност.

I. Подбор на думите. По своя обем речникът спада към типа речник-минимум, т.е. включващ около 2 000 най-често употребими думи от основния лексикален запас на съвременния български книжовен език. С други думи - основното ядро, "центърът" на лексиката, което по принцип е достатъчно за елементарно функциониране на езика. С въпросите, кои точно думи съставят това основно ядро, защо точно те, а не някои други, както и за достатъчността на този лексикален минимум за представянето на езика няма да се занимаваме тук, тъй като тяхното теоретическо обосноваване и решаване са предмет на друга работа. За случая е важно да се приеме, че решаването им е възможно, още повече, че това ядро може да бъде определено по операционален принцип.

Основен принцип при подбора на думите в речника е включването и тълкуването само на пълнозначни лексико-семантични единици, включващи се в категориите на съществителните имена, глаголите и адонктивите - прилагателни имена и наречия. Той дава възможност в един речник-минимум да бъдат включени само пълнозначни думи, като по този начин относителният им дял е 100 %, който факт практически увеличава съдържателно обема на речника, особено при достатъчно познаване на граматическите отношения.

Друго важно предимство при този подход на подбор на думите в речника е, че не се включват производни думи. Лексико-граматическите словообразователни възможности на езика са в състояние да увеличат неколккратно този основен корпус от око-

ло 2000 думи, който пък може да бъде разширен радиално от основното ядро чрез функционалната синонимия, тъй като в речника не са включени чуждици, диалектни, остарели, специални думи и термини.

Групирането на думите по тематични групи и семантични полета, като един от основните принципи на речника, дава възможност за допълване на тези полета /които, разбира се, са предоставени само в най-основната си част/. Внимателното подбиране на лексикалния минимум и посочените теоретически положения ни дават основание да смятаме, че въпреки своя размер, по пълноценността си този речник едва ли ще отстъпва в семантично отношение дори на един средно-голям тълковен речник.

II. Структура на речника. Особеният подход в тази работа, както и теоретичните основания, на които се гради, изискват по-различна от обичайната за повечето речници организация. Преди всичко думите са представени в два сравнително самостоятелни, отделни речника. Единият от тях е много близък по своята структура до познатите тълковни речници. Думите са подредени по азбучен ред, с тази разлика, че тълкуването е на съвсем различен и оригинален принцип, за което ще стане дума по-долу. Другият речник съдържа същите думи от тълковния речник, само че тук те са групирани по тематични групи или по семантични полета. Един такъв подход изисква обединяването на два коренно противоположни принципа, като всеки един от двата речника ще представлява необходимото допълнение на другия за възможно най-цялостното представяне на семантиката на включените думи.

Този на пръв поглед странен подход е предизвикан преди всичко от желанието да бъдат представени разглежданите лекси-

кални единици в техния пълен семантичен обем, т.е. да бъдат обединени двата принципно различни, но допълващи се семантични аспекта - семасиологията и ономасиологията. Както е известно, съществува течение в семантиката, което строго разграничава два основни аспекта при системното изучаване на лексикалната семантика; семасиологията, изучаваща лексикалното значение в посока от знака към значението, т.е. интересува се какво е значението на дадена дума, какво значи тя, колко и какви значения има, как са градиращи в рамките на думата като цяло и т.н. и ономасиологията, занимаваща се с изучаването на лексикалното значение в посоката от значението към знака, т.е. с какви думи може да се изрази едно или друго съдържание. Тук вече думите се групират по тяхното смислово сходство, близост, противоположност, т.е. навлизаме в областта на синонимията, антонимията, хипонимията и конверсията, на парадигмите, които те съставят. Лесно може да се забележи, че такова разглеждане се основава на съдържателната и тематическата общност между лексикалните единици, за разлика от семасиологичното разглеждане, при което търсим разликата между формално еднаквите лексикални единици, като навлизаме в границите на познатите явления полисемия, моносемия и омонимия.

За по-голяма прегледност и яснота тези две понятия могат да се разгледат като две противоположни и взаимно допълващи се страни на акта на комуникация. Когато изучаваме значението от гледна точка на слушания, на възприемания, нашият аспект е семасиологически, докато от гледна точка на говорещия аспектът е ономасиологически. Тези кратки разяснения вероятно са достатъч-

ни, за да се разбере, че за цялостното и пълноценно семантично изследване са недостатъчни, както само единият, така и само другият подход и че единствено отчитането на диалектичното единство между семасиологията и ономасиологията, като две части на едно цяло е верният път на семантиката.

Разглеждането на лексикалната семантика в термините на комплементарните отношения между семасиологията и ономасиологията се провежда с ясното съзнание, че тематично-полевият подход към лексиката не изчерпва принципа на ономасиологията. За съжаление, каквато и да е таксонимия на лексикална организация не може да бъде отъждествена с ономасиологичния принцип¹. Вярно е, че колкото и свършена да е една класификация в тематичен речник, това разглеждане на езика е все пак в статика, а не в реално функциониране, но функционалният, ономасиологичният принцип съ съдържа потенциално, виртуално в един речник от този тип.

За по-цялостната реализация на този принцип в лексикографската разработка се налага и въвеждането на нов оригинален подход при тълкуването на думите в тълковния речник. Той се състои в отделянето на три относително самостоятелни ракурса, семантични оси при реалното функциониране на езика в действителна жива реч: научен, прагматичен и образен. Това разграничение не може да бъде строго и генерално проведено при всички думи. Често различните оси се преливат една в друга, но в рамките на общото, цялостното значение на дадена дума, обикновено според сферата на употреба, могат достатъчно отчетливо да бъдат отделени най-общо казано научно, прагматично /наивно-популярно/ и образно значения или комплекс от значения.

Ясно е, че една такава позиция изисква по-различна орга-

низация на речниковия материал, не само в сравнение с повечето от познатите ни речници, но и в рамките на тази работа, тъй като тя съдържа един и същи материал, организиран по два коренно различни начина. Всичко това предполага и по-различна структура на всеки един от двата речника. Тълковният речник е подреден по избучен ред, а принципът на тълкуване и семантичната деривация при многозначните думи ще бъдат изяснени по-долу. Тематично-юлевият речник е организиран по таксономични йерархии на научните значения и по семантични полета на прагматичните, като по специален начин се отбелязват различните отношения на синонимия, антонимия, хипонимия и т.н. в тях.

III. Значение и тълкуване. Определянето на единен принцип на тълкуване е невъзможно без да имаме определено понятие за значението, което пък е невъзможно без съответно разбиране на езиковия знак и, разбира се, за езика като цяло. Тук изхождаме от широкото разбиране за езика като цялостно реално съществуващо единство между език и реч във всичките му проявления, т.е. в динамика - виртуална и реална. На това разбиране съответствува разширено разбиране и за езиковия знак като иманентно-трансцендентен, т.е. и в отношенията между звука и понятието, и в отношенията между тях и вещта, според теорията на Хайдеггер², отчитаща ясното разграничение на Бенвенист между два типа знакови отношения - иманентното и трансцендентното.

Ако се опитаме да определим мястото на значението според това разширено разбиране в термините на традиционния структурализъм, то заема междинно и централно място между плана на съдържанието и плана на израза, от една страна и между езика и речта, от друга. Така значението се намира между съдържанието

и израза и между езика и речта, т.е. извън границите на всяко от тях в абсолютно статично положение, но в действителна или потенциална виртуална функция на реално съществуване, то не само навлиза в пределите на всеки от тези планове, но се явява и обединяващ център между тях. С други думи значението е в областта на синтагматиката, като обединяваща парадигматиката и прагматиката, в областта на психическото, на преобразуването на езика в реч и на речта в език - самото то изразяващо и едновременно с това съдържащо част от всички компоненти на знака, негов динамичен център.

Значението е своеобразна динамична пресечна точка между логическото означение и предметно-фактическото обозначение, от една страна и между значимото и значещото, от друга. Поради особено отношение между езиковото съзнание и реалната действителност в границите на знака, значението няма директна съотнесеност с нито един от неговите крайни термини, а възниква от своеобразната комбинация на всички отношения между различните части на знака. Преди всичко, в основата на значението стоят отношенията между вещта и понятието за нея и между звуковия концепт в съзнанието и звуковата реализация. Разгледано разгърнато пък, то се състои от отношението между явлението и неговата същност; между същността на явлението и понятието за нея; между понятието и звученето и между явлението и звученето. Пресечната точка на всички тези отношения е значението. То е динамичен център на знака, от който зависят всички останали негови аспекти. Този център, значението е стилистически източник, от който в реална употреба зависи в какъв точно смисъл да се разбира езиковата единица /да се разчита знакът/.

И така: от позицията на десигнацията "думата означава понятие; от позицията на денотацията "думата обозначава вещта", а като цяло думата значи нещо"³.

Когато говорим за реалното съществуване на значението в границите на знака, трябва да имаме пред вид не само мястото му в абсолютния център на знака, което все пак е научна абстракция, а не реално съществуващо положение /напр. езиковата единица, взета сама по себе си/, но също така и значението в действително функциониращия знак. В реална функционална позиция значението, поради своята естествена динамичност, се измества малко или много от позицията на абсолютния център в знака /в статика/ по посока на една или друга част на знака, в зависимост от конкретната реализация. По тази причина в реална употреба на знака се говори за денотативно и по-рядко за десигнативно значение. Характерът на употребата на езиковата единица /в случая тук - думата/ и на езика като цяло може да бъде най-различен, но за целите на изследване можем да отделим три основни, различни в принципа си /единият принцип за отношението на говорещия към действителността/ ракурса: прагматично-битов, научен и естетически. Прагматично-битовата ситуация на езиково общуване, на комуникация, на семиозис изисква съответен ракурс, определящ използването на езика. При такъв ракурс значението се измества от центъра си в знака в статика към денотата в желанието думата да обозначи вещта, докато при научния ракурс се измества по посока към десигната в стремежа към означение на същността ѝ. При естетическа, художествена употреба се наблюдава идеалното равновесие между прагматично-битовата и научната. При нея значението не е

ориентирано нито предимно към действителността, нито предимно към съзнанието, а стремежът на думата е хармонично да съчетае външното и вътрешното, просто нещо да значи.

Това тричленно деление не трябва да се схваща, нито да се провежда прекалено буквално и догматично. Идеята ни е, че всяка пълнозначна лексико-семантична единица може да се актуализира и прояви и като научен термин, като поетичен "образ", и като обикновена единица от битовото общуване, без да се излиза от границите на нейното общо, цялостно значение, в зависимост от съответното отношение към действителността, към ситуацията. Наблюденията ни, свързани с тук представеното разбиране на значението и с речниковата работа показват, че и теоретически, и практически по-правомерно е да се приеме, че това тройно деление по-скоро е виртуален /пред/ момент, една по-дълбока и скрита за непосредствено наблюдение вариативна възможност, която винаги се актуализира в един от трите ракурса в реално функциониране на езика, отколкото стилистична квалификация, извлечена въз основа на текстове от една или друга област на езиковата човешка дейност. Така речникът ще си сплести традиционните стилистични квалификатори.

Известна педантичност при противопоставянето на предлаганата тук идея на общоприетото мнение се налага по няколко причини: 1. Различни семантични теории и от различни аспекти подкрепят нашата теза: а/ почти всички теории приемат, че между научното и битово-прагматичното значение има голяма разлика и б/ предлаганата тук концепция за значението и тълкуването на мира подкрепя в много от най-известните теории по този въпрос.⁴ 2. В практически план се забелязва недостатъчна адекватност на

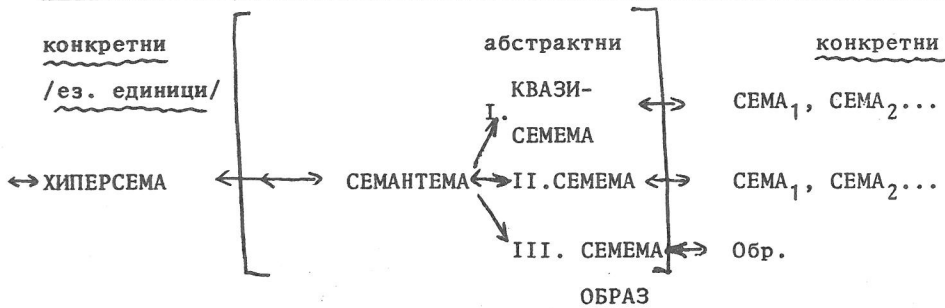
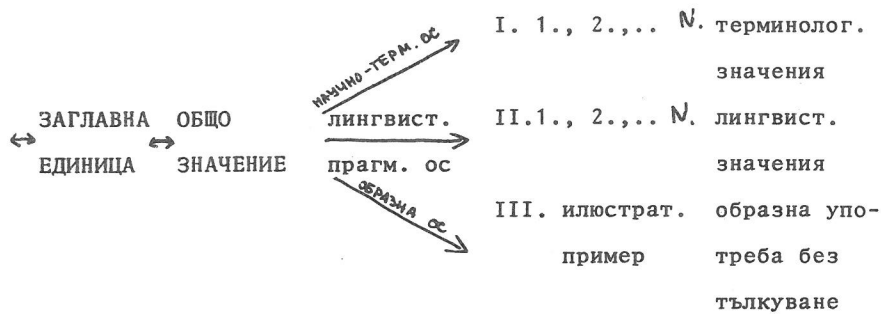
представяне на речниковите единици в схемите на речниковите статии на традиционните тълковни речници и големи трудности, свързани с първото по ред значение. Ето и един типичен пример от "Речник на българския език", т. II/1977 г./ : ВОДА ж. 1. Само ед. Прозрачна безцветна течност без вкус и миризма, представляваща в чист вид съединение на две части водород с една част кислород, която е широко разпространена в природата и е необходима за поддържане на живия организъм. Той /нане Митре/ ме успокои, че селото е близко и там има хубава и студена вода. Елин Пелин, Съч. IV, 106. На върха, под корените на стара бука, извираше бистра вода. К. Петканов, X, 160" и т.н.

Първото, което се забелязва в това, от известна гледна точка безупречно тълкуване, е, че то е съставено от нееднородни и разнорангови елементи, каквито са прагматично-битовият, научният и енциклопедичният съотв. в първата, втората и в останалите две части на дефиницията. Тази разнородност произтича от явното желание в едно тълкуване да се съвместят и общото, глобално значение, и основното, главното, прякото значение след № 1, които са две доста различни неща, поне поради това, че са от различен семантичен ранг. Една такава дефиниция е арена на сблъсък между няколко сериозни проблема: за общото и главното значения; за интуитивната произволност и научната строгост при избора на мета-езика в едно и също тълкуване - в случая, конкретни и абстрактни имена, научни термини, наред с обиходно битови думи; и накрая, за виртуалния динамичен момент в тълкуването. Решаването на тези проблеми изисква в крайна сметка да се реши какво да присъствува и какво да отсъствува от дефиницията и дали толкова различни

и разнорангови семантични единици могат да бъдат представени заедно или е необходима по-различна, но по-адекватна постановка, представена в речникова конфигурация от по-друг тип.

Структура на речниковата статия и нейните семантични единици.

Безцветна прозрачна течност без вкус и миризма, /не- обходима за съществуването на живите организми/.	I. <u>Хим.</u> Вещество, състоящо се от две части водород и една част кислород, H ₂ O. II. 1. Такава течност от естествен произход, която се използва за пиене и други практически нужди. <u>Дъждовна вода.</u> <u>Топла вода.</u> <u>Съд с вода.</u> 2. Тази течност като напитка за утоляване на жаждата или за лечебни цели. <u>Газирана вода.</u> <u>Минерална вода.</u> 3. Водна повърхност /море, река, езеро, блато и под./ или нейното ниво. <u>Пътуване по вода.</u> <u>Дълбока вода.</u> 4. Течност, която се образува в тялото при някои болести. Вода в коляното. III. Обр. <u>И някога за път обратен /едва ли ще удари час:/ вода и суша - необятен, /света ще бъде сън за нас./</u> Яворов/.

За окончателното, пълно, точно и еднозначно определяне на значението и свързаните с него семантични единици е необходимо допълнително да бъде прецизиран терминологичният апарат, за да бъдат избягнати възможните недоразумения и неясноти. Като най-пълно и цялостно, а и терминологически прецизирано, ще използваме стратификационното деление на Лемб, което обхваща всички равнища, слоеве, стратуми на езика като системна цялост. Трябва да се отбележи, че и у него семантичните отношения са представени съвсем бегло /в няколко реда/ и с неопределени съдържателно семантични единици и както сам той отбелязва; се-

мантичните явления между семантичните равнища "в наше време е много приблизително и неустойчиво"⁵.

Споглед тази стратификация езикът се дели на фонемен, морфемен, лексемен, семемен и семантемен стратуми, като съседните се допълват помежду си. Всеки стратум представлява отделна сложна и различна от другите система. Преди всичко трябва да отбележим, че езиковите единици са абстрактни и непосредствено ненаблюдаеми в речта, но съществиващи на структурно равнище. Прието е да се смята, че те са структурни инварианти на линейно реализиращите се варианти. Такива единици са фонема, морфема, лексема, семема, семантема, корелиращи съответно с линейно отделимите в потока на речта единици: звук, тип, сричка, дума /словоформа/, сема, хиперсема. Изискването за точност и прецизност на лингвистичното изследване прави недопустимо тяхното смесване или взаимозаменяне. Особено важно е тук да се обърне специално внимание, че всяка от линейните единици не стои на едно и също равнище със съответната ѝ структурна единица, а в действителност попада в по-низшия стратум и така, думата се оказва в един стратум с морфемата, а семата с лексемата.

Изключително важно за стратификацията на езика е въвеждането на междинни равнища между всеки два съседни стратума със съответните им единици: напр. морфон между фонема и морфема; лексон между морфема и лексема; семон между лексема и семема и хиперсемон между семема и семантема. Всяка от тези структурни единици представя компонентите на по-висшата следваща единица.

Терминологичната прецизност изисква достатъчно точно да определим с какви единици имаме работа в лексикографската тео-

рия и практика, към кой точно стратум принадлежи всяка от тях, както и да ги определим съдържателно. Ако разгледаме внимателно която и да е речникова статия /вж. схемите на с. 10/ ще видим, че реално съществуващите там езикови единици са: от ляво: езикови, от плана на израза; и от дясно - речеви. Целта на всяко речниково тълкуване е да се открие съдържателната страна на езиковата единица, представена чрез плана на израза, посредством съдържанието на речевата единица, т.е. тази процедура представлява решаване на едно семантично /семическо/ уравнение.

Преди всичко трябва да се има пред вид, че заглавката в речника не е нито дума /разбирана тук като словоформа/ от плана на израза на езика, нито лексема от плана на съдържанието, нито семема, също от плана на съдържанието, нито дори сема /лексикосемантичен вариант/ от плана на израза, а хиперсема - най-висшата семантична единица от плана на израза на езика. Тя е единица от семемния стратум, на едно равнище със семемата, израз, означаващо на семемата и семантемата - най-висшата съдържателна единица, като абстрактни означаеми. Това е така, за да може хиперсемата да представи цялостната семема със съвкупността от всичките ѝ значения. Самото представяне на семемата като абстрактна единица от хиперсемата, вместо от семата, е вече метаезиково. Като заглавка само хиперсемата може да представи семемата в цялото ѝ семантично съдържание, поради абсолютната си позиция - сама по себе си, без никакъв контекст. Дори на тази висша единица обаче отговаря семантемата - съдържателна единица от още по-висш стратум и следователно хиперсемата може да бъде описана от позицията на по-висшия семантемен стратум.

От казаното до тук става ясно, че семемната система на езика т.е. лингвистичната семантика може изцяло и достатъчно пълно да бъде описана със собствените средства на естествения език. Също толкова задоволително могат да бъдат описани и термините на различните науки, съдържащи се в естествения език, тъй като те нямат семантично съдържание в строгия смисъл на термина и следователно не се нуждаят за своето описание от по-висше семантично ниво, а са елементи на таксономични йерархии, които притежават категориално различен смислов пълнеж и за тях е достатъчно да се владеят от плана на израза на естествения език, като само опосредствувано са прикрепени към плана му на съдържание.

От схемите на с. 10 достатъчно ясно личи какво съдържание се влага в различните термини според съответствията им: заглавната единица е хиперсема, общото значение - семантема; означените с римски цифри комплекси от значения са съотв. квазисемема за научната ос, семема за лингвистично-прагматичната и семема - образ за образната ос. Различните семи /означени с арабски цифри/ са конкретните реализации като отделни значения. Семантемата и семемите са абстрактни езикови единици от плана на съдържанието и ненаблюдаеми пряко. Семон е това, което в модерната семантика се нарича семантичен множител, а хиперсемон - отношенията като роднинство, пол, относителна възраст, размер, одушевеност и под. или "релационните компоненти" на Бирвиш.

Тези термини се въвеждат не за да усложнят теоретично лексикографските проблеми, а да ги изяснят и най-вече като най-сериозното доказателство за действителното съществуване и се-

мантичен ранг на общото значение, както и за правомерността на нашето триделение и отчитане на принципната разлика между научната и прагматично-битовата употреби.

V. Илюстративен материал. Преди всичко трябва да се отбележи, че за един речник-минимум като този за илюстрация и доказателство на значенията е напълно достатъчно да се дадат по няколко дву-, трисловни съчетания. Ако тези съчетания бъдат сполучливо подбрани и теоретично защитени, нашият речник ще може да изпълнява наред с всички останали и още една особено важна функция - да бъде и речник на съчетаемостта.

Ако обърнем внимание на илюстративните примери от художествената литература в цитираната /на с. 9/ речникова статия на "вода", без да се спираме на въпроса доколко тези примери са освен илюстративни и доказателствени, ще забележим, че в избраните примери думата е употребена в чисто битово-прагматичен смисъл. Строго научният /химическият/ и енциклопедичните моменти от дефиницията не се подкрепят от нито един пример. Може би само случайността може да ни предложи достатъчно коректна илюстрация на такова тълкуване: "Наскоро светът узнава, че водата, която пие, не е просто вода, а е сложно химическо съединение на Кислорода с Водорода в съотношение две към едно и това внася смут и размирици в цяла Франция." М. Иванов, Балканска епопея, 113. Сигурно е обаче, че всеки автор на речник би изхвърлил всеки подобен пример като непригоден.

Разбирането за езика, от което тук изхождаме, не позволява да приемаме за обект на изследване цитати от печатната литература тъй като те във всеки случай са допълнително натоварени ако не със знаковостта на изкуството, то поне жанрово и тематично. Това може да бъде доказано само с факта, че произведения-

та на нашите най-добри поети като Ботев, Яворов, Дебелянов, Смирненски, Вапцаров не могат да се използват за илюстрация, освен с редки изключения. Точно такива чисто художествени литературни примери ще бъдат използвани в този речник като илюстрация на третата поетична семантична ос.

За достойнствата на предлагания речник може да се съди по мястото му в контекста на познатата лексикографска практика, по това доколко се подкрепя от най-сериозните семантични теории /на които въпроси вече се спряхме/, така и по сравнението му с основните лексикографски постулати и с "идеалния речник" и "универсалната речникова статия" на конструктивната лексикография⁶ и разбира се, преди всичко - от приложението му на практика. "В конструктивната лингвистика утвърдението за съществуването на лингвистичния обект се смята доказано тогава и само тогава, когато е посочена ефективна процедура /алгоритъм/ за построението на търсения обект"⁷.

Смятаме, че предложената тук концепция и структура на речниковата статия напълно се съгласуват с всички изисквания на конструктивната лексикография. Нещо повече - този речник е едновременно и тълковен и речник на семантичните полета, т.е. отразяващ всички семантични отношения в лексикалната система, и речник на съчетаемостта, и най-важното - речник с генерално проверен динамичният принцип в езика /разбира се виртуално, в границите на лексикографските възможности/.

Разликите в представяния тук речник и традиционните речници са не само в обединяването в едно цяло на тълковен и семантично-полеви, и на съчетаемостта речник, не само в триделението

на семантични оси и по-особената конфигурация, съответстваща на структурата на речниковата статия, но преди всичко именно в експлицирането на динамичния принцип в езика, както и във всичко казано до тук.

Поради всички изброени качества /ако разбира се, те са не само теоретично показани, а и се докажат от речниковата практика в цялост/, смятаме, че този речник с пълно право може да бъде наречен семантичен и да претендира за достатъчна репрезентативност по отношение на българския език в цялост.

ИСПОЛЗУВАНА ЛИТЕРАТУРА

¹ Срв. Караулов, Ю. Н., Общая и русская идеография, М. 1976, с. 29 и Денисов П. Н., Лексика русского языка и принципы ее описания, М, 1980, с. 129-130.

² Вж. Атаян Э. Р. Языковая единица как знаковая система. В сб.: Семиотика и проблемы коммуникации, Ереван, 1981.

³ Вж. Атаян Э. Р., цит. стат., с. 9.

⁴ Подробно сравнение с тези теории и съотв. библиография сме дали в друга работа - Вж. Касабов И. К., Семантични проблеми на речниковата практика и теория за семантичен речник-минимум, под печат.

⁵ Лэм, С. Очерк стратификационной грамматики /превод/, Минск, 1977, с. 43 и предговора.

⁶ Денисов Ю. Н. Лексика русского языка и принципы ее описания, М, 1980.

⁷ Пак там, с. 248.